

Опис програми екзамену

Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра всесвітньої історії

ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ з дисципліни «Методологія історичної науки»

Курс V (магістратура)
Спеціальність 032 «Історія і археологія»

Форма проведення:

Екзамен проводиться в ЕНК у формі есе. Кожне екзаменаційне завдання складається з двох теоретичних питань.

Тривалість проведення:

2 академічні години (80 хв.) для відповіді в ЕНК.

Максимальна кількість балів:

40 балів, по 20 балів за кожне питання.

Критерії оцінювання:

За відповідь на теоретичні питання:

40 балів – Критичний аналіз суті та змісту першоджерел щодо поставленого питання. Повний виклад фактів, ідей, результатів відповіді в логічній послідовності. Якісний аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання. Повна доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження;

30 балів – Спроби критичного аналізу суті та змісту першоджерел щодо поставленого питання. Виклад в основному фактів, ідей, результатів відповіді. Частковий аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання. Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження;

20 балів – Некритичний аналіз суті та змісту першоджерел щодо поставленого питання. Частковий виклад фактів, ідей, результатів відповіді в логічній послідовності. Спроби аналізу сучасного стану дослідження проблеми. Часткова доказовість висновків, спроба обґрунтування власної позиції, визначення перспектив дослідження;

10 балів – Спроби некритичного аналізу суті та змісту першоджерел щодо поставленого питання. Набір фактів, ідей, результатів відповіді без логічної послідовності. Наявність висновків, спроба обґрунтування власної позиції;

0 балів - Відсутність аналізу суті та змісту першоджерел щодо поставленого питання. Хаотичний виклад деяких фактів, ідей, результатів відповіді без логічної послідовності. Відсутність аналізу сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання. Відсутність висновків, обґрунтованості власної позиції, пропозицій щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження.

Перелік допоміжних матеріалів:

Немає

Орієнтовний перелік питань:

1. Формацийний підхід в історичних дослідженнях.
2. Класифікація історичних джерел.
3. Характеристика принципу історизму.
4. Вимоги до формулювання мети та завдань наукової історичної роботи.
5. Об'єкт і предмет методології історичних досліджень.
6. Обґрунтування теми історичного дослідження.
7. Сутність і значення методології в науковій творчості.
8. Вимоги до структури історичної наукової роботи.
9. Методологія позитивізму в історичних дослідженнях.
10. Обґрунтування об'єкту та предмету історичного дослідження.
11. Сутність методологічного синтезу.
12. Основні вимоги до історіографії дослідження.
13. Діалектичний підхід в історичних наукових працях.
14. Вимоги до обґрунтування хронологічних рамок наукової історичної роботи.
15. Характерні риси методології школи «Анналів».
16. Обґрунтування географічних рамок історичного дослідження.
17. Характерні риси методології школи мікроісторії.
18. Характеристика методології соціальної історії М. Вебера.
19. Характерні риси школи «нової соціальної історії».
20. Написання загальних висновків до історичного дослідження.

21. Характеристика методів дослідження матеріальної сфери людського життя на прикладі наукової праці Ф. Броделя «Матеріальна цивілізація. Економіка і капіталізм».
22. Логіка побудови розгорнутого плану розділу історичного дослідження.
23. Характерні риси цивілізаційного підходу в історичному дослідженні.
24. Вимоги до обґрунтування актуальності теми наукової історичної роботи.
25. Завдання та структура історіографічного дослідження.
26. Основні етапи історичного дослідження.
27. Об'єкт і предмет історіографічного дослідження.
28. Технологія відбору архівного матеріалу для наукової історичної роботи.
29. Характеристика методів дослідження історії Люсьєна Февра.
30. Вимоги до використання наукових праць в історичному дослідженні.
31. Особливості історичного дослідження у сегменті персоналій.
32. Основні вимоги до використання джерел в історичному дослідженні.
33. Використання інтернет-ресурсів у дослідницькій роботі історика.
34. Визначення наукової новизни історичного дослідження.
35. Структурування списку джерел та літератури в науковій роботі історика.
36. Визначення теоретичного та практичного значення наукового дослідження.
37. Сутність діалектичного підходу до наукового аналізу історичних явищ та процесів.
38. Оформлення посилань у науковому тексті.
39. Технологія пошуку джерельного матеріалу в архівах.
40. Вимоги до висновків наукового історичного дослідження.

Екзаменатор

Г. М. Надтока

Завідувач кафедри

І. В. Срібняк